

YOSHLARNING AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI

Miraliyeva Madinabonu Dilmurod qizi
Toshkent filiali EMU universiteti 2-bosqich talabasi,
Shuxratillayeva Ozodaxon Ne'matilla qizi
Toshkent shahar, 298-maktab o'quvchisi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada bugungi rivojlanayotgan jamiyatda axborot texnologiyalarning o'рни va ularning yoshlar muhitiga ta'siri haqida yoritilgan bo'lib, shuningdek ushbu axborot texnologiyalarini ta'lim jarayoniga qo'llashda masofaviy ta'limning nazariy asoslari va uning imkoniyatlari haqida keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: axborot texnologiya, ta'lim, ta'lim jarayoni, masofaviy ta'lim, masofaviy o'qitish, internet, internet texnologiya, yoshlar, kurslar,

Bugungi kunda dunyo miqiyosida barcha sohalarga axborot texnologiyalarining kirib kelishi natijasida raqamli asr kuzatilmoqda. Yoshlar muhitida raqamli texnologiyalarning kun sayin emas, balki soat sayin ularning hayotiga kirib kelmoqda. Natijada jahonda Internet foydalanuvchilari sonining o'sish sur'atlari shiddat bilan o'sib bormoqda va bu esa ijtimoiy o'zaro ta'sirning yangi sohalarini keltirib chiqaradi. Zamonaviy qurilmalar istalgan vaqtda internetdan foydalanish imkonini beradi. Mobil telefonlar, aqlli soatlar, noutbuklar, kompyuterlar, planshetlar va boshqa texnologiyalar zamonaviy yoshlar tomonidan har kuni foydalaniladigan asosiy qurilmalarga aylandi.

Xo'sh, bu axborot texnologiyalar yoshlarning rivojlanishiga qanday yujobiy ta'sirini oshirish mumkin?

Avvalo, buning uchun yoshlarni onlayn kurslar, masofaviy kurslar, qisqa muddatli onlayn va offlayn seminar, vebinarlarga jalb etish orqali ham yoshlarni ta'lim olishga qiziqishini oshirish, ham inson kapitalini rivojlantirish mumkin.

Aynan, bugungi kunda ham onlayn va offlayn seminar, kurslar hamda masofaviy ta'limga bo'lgan ehtiyoj ham ortib bormoqda.

Masofaviy ta'limga to'xtalabigan bo'lsak, masofaviy ta'lim bu ma'lum bir masofada Internet texnologiyasi yoki boshqa axborot texnologiya vositalarining qaytar aloqa usullari hisoblanadi.

N.A.Muslimov masofaviy ta'limga "masofadan turib, o'quv axborotlarini almashish vositalariga asoslanuvchi maxsus axborot muhiti yordamida ta'lim xizmatlarini ko'rsatish tizimidir" deb ta'rif bergan [1].

Jo'raev R.X., Taylaqov N., G.Yeldasheva va boshqalar hammuallifligida yaratilgan "Pedagogik atamalar lug'ati"da masofaviy o'qitishga quyidagicha ta'rif berilgan: "Masofaviy o'qitish – o'quv mashg'ulotlarining barchasi yoki ko'p qismi telekommunikatsion va zamonaviy axborotlashtirish texnologiyalari asosida olib boriladigan masofadan turib o'qitish" [2, 3].

A.A.Abduqodirov bergan ta'rifga ko'ra "Masofaviy ta'lim – masofaviy o'qitish usul va vositalari orqali ta'lim olish shakli" ekanligini ta'kidlaydi [4].

Demak, masofaviy ta'lim – o'quv jarayonini tashkil etishning yangi shakllaridan biri bo'lib, ta'lim oluvchilarni rivojlangan axborot vositalari yordamida mustaqil o'qitish tamoyiliga asoslangandir"

Masofaviy ta'lim orqali ta'lim jarayonlarini tashkil etilishi quyidagi imkoniyatlarga ega hisoblanadi:

- Ta'lim oluvchining mustaqil faoliyatiga asoslanganligi;
- Hohlagan vaqt va hohlagan joyda bilimlarni o'zlashtirish imkoniyatining mavjudligi;

- Ta'lim oluvchilar tomonidan mustaqil ravishda orttirilgan bilim faol xarakterga ega bo'lishligi;
- O'qituvchi va boshqa ta'lim oluvchilar bilan doimiy aloqada bo'lish uchun imkoniyatning mavjudligi;
- Turli hududlarda yashayotgan turli aholi qatlamlari uchun masofaviy malaka oshirishning mumkinligi;
- Ta'lim olishning individualligi;
- Ta'lim olishning moslashuvchanligi;
- Zamonaviy innovatsion va pedagogik texnologiyalar bilan o'zaro bog'liqligi.

Yuqoridagilardan xulosa qilib aytganda, bugungi shiddat bilan rivojlanayotgan jamiyatda shiddat bilan rivojlanayotgan texnologiyalarning uyg'unlashtirgan holda ta'limning yangi-yangi shakllarini joriy etish va bu orqali yoshlarning ta'lim olishini va bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish lozimligini ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. Muslimov N. Podxod k resheniyu problemy sozdaniya portala Distansionnogo obucheniya. // Kasb-hunar ta'limi. -2003-N^o2.- S.27-29.
2. Jo'raev R.X., Taylaqov N. Masofaviy ta'limda o'qituvchining o'rni // Xalq ta'limi. -T., 2004.-N^o4, -b 4-6.
3. Yeldasheva G. Masofaviy ta'lim asosida malaka oshirish natijalarini baholash // Kasb-hunar ta'limi. -Toshkent, 2007.-N^o1. - B. 12-13.
4. Abduqodirov A., Pardaev. Masofaviy o'qitish nazariyasi va amaliyoti. Monografiya.- T.: FAN, 2009.- 145 b.